

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН» (вибіркова)

рівень вищої освіти _____ третій (освітньо-науковий) _____

галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____

спеціальність _____ 051 «Економіка» _____

освітня програма _____

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ вибіркова _____

факультет _____ економічний _____

2019 / 2020 навчальний рік

Розробник

Ким Матвей Миколайович – – професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління, доктор економічних наук, професор

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього (доктор філософії) рівня вищої освіти

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Наукова спеціальність: 051 Економіка

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» полягає у знайомстві з методикою викладання економічної теорії, вивченні методів викладання економічної теорії у ВНЗ, методів підвищення ефективності викладацької діяльності та новітніх методів викладання

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» є:

- - ознайомлення з методикою проведення аудиторних занять;
- - освоєння методики підготовки та проведення лекцій і семінарських занять;
- - дослідження методів організації самостійної роботи студентів;
- - дослідження методики оцінювання студентів;
- - аналіз використання новітніх методів навчання

1.3. Кількість кредитів: 3 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин: 90 годин.

1.5. Заплановані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні методичні рекомендації щодо проведення аудиторних занять;
- методи підвищення ефективності навчального процесу;
- методи дистанційного навчання, критерії оцінювання студентів;

Вміти:

- складати план і тези лекції, вміти розробляти план проведення семінарського заняття та питання до самоконтролю студентів;
- розробляти методику оцінювання студентів за окремими видами робіт;
- забезпечувати комплекс методичних матеріалів по обраній темі.

Основні компетентності, що формує навчальна дисципліна:

ЗК 6 Майстерність результативно спілкуватися зі спеціальною та загальною аудиторією, а також представляти складну інформацію у зручний зрозумілий спосіб усно і письмово рідною та іноземними мовами.

ФК 11 Набуття навичок педагогічної майстерності, удосконалення педагогічної техніки, професійних вмінь майбутніх викладачів вищої школи, готовність до викладацької діяльності в межах спеціальності 051 «Економіка»

На цій основі забезпечується:

- розвиток економічного мислення і формування загальної економічної культури здобувача як особистості і фахівця;
- зростання його креативного потенціалу і лідерських якостей, що також створює дієву мотивацію до саморозвитку;
- навчально-дослідницькі підходи до вирішення актуальних соціально-економічних проблем, що, у свою чергу, готує здобувачів до подальшої як викладацької, так і наукової роботи;
- оволодіння сучасними вітчизняними і зарубіжними методиками викладання;
- розроблення інтерактивних моделей проведення лекційних і семінарських занять, міжпредметних тренінгів, виконання бізнес-проектів навчально-дослідницького характеру.

Програмні результати навчання:

ПРН 11 Вміти читати лекції та проводити семінарські та практичні заняття з економічних дисциплін українською та іноземною мовою.

2. Тематичний план навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Методика викладання у ЗВО

Тема 1. Предмет та метод методики викладання економічних дисциплін.

Тема 2. Методика підготовки та читання лекцій з економічних дисциплін.

Тема 3. Самостійна робота студентів: її значення та організація.

Тема 4. Методика підготовки та проведення практичних занять з економічних дисциплін.

Тема 5. Особливості викладання економічних дисциплін в середніх навчальних закладах.

Тема 6. Використання сучасних технічних засобів та інформаційних технологій в процесі викладання економічних дисциплін.

Тема 7. Методика підготовки та проведення заліків та іспитів з економічних дисциплін.

Змістовий модуль 2. Методика підвищення ефективності навчального процесу

Тема 8. Загальні методичні рекомендації підвищення ефективності навчального процесу.

Тема 9. Роль особистості викладача в навчальному процесі.

Тема 10. Психологічні аспекти педагогічної діяльності.

Тема 11. Застосування нових форм і методів навчання в економічній освіті.

3. Структура навчальної дисципліни «Економічна компаративістика»

Назва розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
		Л.	П.	Лаб.	Інд.
Розділ 1. Методика викладання у ЗВО					
Тема 1. Предмет та метод методики викладання економічних дисциплін.	29	1	4		24
Тема 2. Методика підготовки та читання лекцій з економічних дисциплін.					
Тема 3. Самостійна робота студентів: її значення та організація.					
Тема 4. Методика підготовки та проведення практичних занять з економічних дисциплін.	33	2	6		25
Тема 5. Особливості викладання економічних дисциплін в середніх навчальних закладах.					
Тема 6. Використання сучасних технічних засобів в процесі викладання економічних дисциплін.					
Тема 7. Методика підготовки та проведення заліків та іспитів з економічних дисциплін.					
Розділ 2. Методика підвищення ефективності навчального процесу					
Тема 8. Загальні методичні рекомендації підвищення ефективності навчального процесу.	18	1	2		15
Тема 9. Роль особистості викладача в навчальному процесі.					
Тема 10. Психологічні аспекти педагогічної діяльності.					
Тема 11. Застосування нових форм і методів навчання в економічній освіті.					

Усього	90	4	12		10	64
---------------	-----------	----------	-----------	--	-----------	-----------

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет та метод методики викладання економічних дисциплін.	1
2.	Методика підготовки та читання лекцій з економічних дисциплін.	1
3.	Самостійна робота студентів: її значення та організація.	1
4.	Методика підготовки та проведення практичних занять з економічних дисциплін.	1
5.	Особливості викладання економічних дисциплін в середніх навчальних закладах.	1
6.	Використання сучасних технічних засобів в процесі викладання економічних дисциплін.	1
7.	Методика підготовки та проведення заліків та іспитів з економічних дисциплін.	1
8.	Загальні методичні рекомендації підвищення ефективності навчального процесу.	1
9.	Роль особистості викладача в навчальному процесі.	1
10.	Психологічні аспекти педагогічної діяльності.	1
11.	Застосування нових форм і методів навчання в економічній освіті.	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Предмет та метод методики викладання економічних дисциплін.	6
2.	Методика підготовки та читання лекцій з економічних дисциплін.	6
3.	Самостійна робота студентів: її значення та організація.	6
4.	Методика підготовки та проведення практичних занять з економічних дисциплін.	6
5.	Особливості викладання економічних дисциплін в середніх навчальних закладах.	6
6.	Використання сучасних технічних засобів в процесі викладання економічних дисциплін.	6
7.	Методика підготовки та проведення заліків та іспитів з економічних дисциплін.	6
8.	Загальні методичні рекомендації підвищення ефективності навчального процесу.	6
9.	Роль особистості викладача в навчальному процесі.	6
10.	Психологічні аспекти педагогічної діяльності.	6
11.	Застосування нових форм і методів навчання в економічній освіті.	4

1. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для студентів денної форми навчання передбачає формування методичного забезпечення з обраної дисципліни, що надає змогу розвитку практичних дидактичних навичок та закріплення набутих теоретичних знань з дисципліни, принципів та методів забезпечення ефективності навчального процесу, його практикоорієнтованості.

2. Методи контролю

Контроль рівня знань є невід'ємною складовою навчального процесу. Оцінювання знань студентів з дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» враховує всі види занять, передбачених навчальним планом. Перевірка знань та навичок здобувачів проводиться за допомогою поточного, проміжного й підсумкового контролю.

Під час вивчення дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін а» застосовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточний контроль здійснюється на практичних заняттях під час рішення задач, розв'язання практичних завдань та кейсів;
- проміжний контроль здійснюється під час усних відповідей аспірантів.
- підсумковий контроль проводиться за допомогою проведення іспиту.

Результати складання екзамену оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо аспірант виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вмів самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо аспірант твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо аспірант засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо аспірант не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних аспірантом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і

проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (екзамену), що дає змогу оцінити знання аспірантом усього курсу дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

3. Рекомендована література

Основна література

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2006. 708 с.
2. Базилевич В.Д., Ільїн В.В. Метафізика економіки: підручник. Київ: Знання. 2007. 718 с.
3. Балягіна І.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 341 с.
4. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 286 с.
5. Грицуленко С.І., Потапова-Сінько Н.Ю., Гарбера К.М. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 224 с.
6. Методика викладання економіки. Збірник кейсів, ситуативних вправ та розвиваючих завдань: навч. посіб./ [О.А. Булавіна, І.А. Балягіна, М.А. Богорад та ін.]: за заг. ред. О.А. Булавіної. Київ: КНЕУ, 2010. 300 с.
7. Найдонов І.М. Викладання фінансово-економічних дисциплін: методика, технологія, управління [текст]: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 432 с.
8. Терентьєва Н.О., Кузьменко В.В. Методика викладання економічних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. Херсон: РПО, 2010. 150 с.

Допоміжна література

1. Базилевич В. Д. Економічна наука та освіта в епоху системних трансформацій: нові виклики та запити до фундаментальної теорії. *Економіка України*. 2016. № 8. С.78-90.
2. Гриценко А. А. Економіка України на шляху до інклюзивного розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 2. С. 9-23.
3. Гриневич Л.М. Основи побудови національної системи моніторингу якості освіти. *Педагогіка і психологія*. 2011. № 2. С. 80-89.
4. Каленюк І. С. Освіта в економічному вимірі: потенціал та механізми розвитку. Київ: ТОВ «Кадри», 2001. 326 с.
5. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті. К: КНЕУ, 2003. 298 с.
6. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / Упор. О. Сидоренко, В. Чуба. Київ: Центр інновацій та розвитку, 2001. 256 с.
7. Шевченко Т. Й. Современные дидактические концепции в образовании. Киев: МАУП, 2003. 168 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>
3. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Eurostat. European statistics. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
7. Global Education Monitoring Report. Unesco. URL: <https://en.unesco.org/gem-report/allreports>
8. Human Development Reports. United Nations Development Programme. URL: <http://hdr.undp.org/en>